

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання
Ю. В. Юрчишин

«29» серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
мова навчання - українська

2023 р.

Робоча програма виробничої педагогічної практики в закладах освіти для студентів 1 курсу факультету фізичної культури ОС «магістр».

Розробники програми: Юрій ЮРЧИШИН, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Сергій ПОТАПЧУК, асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Вадим ГОРУН асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання, вчитель фізичного виховання Кам'янець-Подільського ліцею №3,
Олена КЛЮС, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Аліна БОДНАР кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Наталія ПАНЧУК, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології освіти
Олена ДУТКО, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом
Світлана ПОЛІЩУК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання

Протокол № 9 від «29» серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Юрій ЮРЧИШИН

ВСТУП

Робоча програма виробничої педагогічної практики в закладах освіти для студентів 1 курсу, факультету фізичної культури, що навчаються з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «магістр» на денній чи заочній формах навчання. Згідно навчального плану практика проводиться у 2 семестрі тривалістю 6 тижнів, на неї виділено 9 кредитів ЄКТС, що становить 270 годин. Робоча програма практики розроблена з метою організації та проведення здобувачами виробничої педагогічної практики в закладах освіти. Міністерства освіти і науки України з 10 по 11 класи. Виробнича педагогічна практика в закладах освіти студентів 2 курсу факультету фізичної культури проводиться на основі Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МО України від 08.04.1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05.12.2003 р. за № 14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику студентів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07.02.2009 р. за № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», Закону України «Про вищу освіту», Державних стандартів вищої освіти та інструктивно-нормативних документів про організацію і проведення практики студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Наскрісної програми практик факультету фізичної культури, навчального плану, графіку навчального процесу та з урахуванням положень «Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України» у відповідно визначені терміни.

У відповідності з потребами суспільства, вчитель фізичної культури повинен мати високий рівень професійної і практичної підготовленості, здійснювати навчання, виховання і розвиток учнів, забезпечувати умови для засвоєння ними змісту навчальних та оздоровчих програм і методик з фізичної культури на рівні вимог Державних стандартів в освіті України. Для цього він повинен досконало володіти предметом, проявляти ерудицію, постійно працювати над підвищенням власної педагогічної майстерності, своєї загальної культури. Формування цих якостей здійснюється у логічному взаємозв'язку глибокої теоретичної підготовки з основами наук гуманітарно-соціального спрямування та професійної орієнтації і вироблення на цій основі достатніх практичних навичок використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Мета і завдання практики

База практики – заклади загальної середньої освіти.

Мета практики: удосконалення практичної підготовленості студентів до самостійного і творчого виконання основних професійно-педагогічних функцій вчителів фізичної культури у навчально-виховному процесі закладів середньої освіти.

Завдання практики:

- формування професійних здібностей і психологічних якостей особистості вчителя фізичної культури у відповідності з сучасними вимогами працівника педагогічної освіти;
- зміцнення інтересу в здобувача вищої освіти до обраної професії;

- формування навички вирішувати конкретні психолого-педагогічні та методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу з учнями старших класів;
- виховання у студентів потреби систематично оновлювати свої знання з фізичної культури з творчим застосуванням їх у процесі самостійної рухової діяльності та удосконалення навичок професійної діяльності з старшокласниками;
- виховання у здобувачів вищої освіти стійкої потреби в педагогічній самоосвіті та вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- розвиток у здобувачів вищої освіти вміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- виховання інтересу у здобувачів вищої освіти у формуванні потреби у фізичному самовдосконаленні учнів;
- ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в школі та з передовим педагогічним досвідом.
- **Керівництво практикою:** кафедра теорії і методики фізичного виховання.
- **Бази практики** - заклади загальної середньої освіти м. Кам'янець-Подільського, України.
- Виробничу педагогічної практики в закладах освіти здобувачі вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) проходять на основі договорів (угод), укладених з закладами загальної середньої освіти.
- Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із відповідною кафедрою, обирати місце проходження навчальної практики і пропонувати її для укладання відповідного договору. З такими базами практики Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка завчасно укладає договір за формою. Здобувачі вищої освіти можуть укласти договір з будь-якою базою практики Хмельницької області та інших регіонів України, яка відповідає вимогам навчального закладу та має відповідні документи.
- Тривалість дії договору про проведення практики узгоджується сторонами та може бути визначена на період практики.
- Укладання договорів з базами практик завершують за 10 календарних днів до початку практики. У разі проведення практики в структурних підрозділах Університету договори не укладають.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Під час проходження виробничої педагогічної практики в закладах освіти у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня формуються загальні компетентності:

Загальні компетентності :

ЗК 01 Здатність цінувати українську національну культуру, виявляти повагу до багатоманітності й мультикультурності суспільства, здатність забезпечити реалізацію зазначеного та до творчого самовираження (культурна)

ЗК 03 Здатність свідомо та відповідально здійснювати професійну діяльність на засадах поваги до прав і свобод людини, громадянина та реалізувати свої права і обов'язки як громадянина (громадянська)

ЗК 04 Здатність генерувати нові ідеї, виявляти та розв'язувати проблеми у професійній діяльності, враховуючи положення академічної доброчесності й використовуючи адекватні методи дослідження (інноваційна)

ЗК 05 Здатність під час роботи в команді приймати ефективні управлінські рішення, мотивувати людей досягати визначеної мети (лідерська).

Спеціальні компетентності:

СК 01 Здатність враховувати особливості мовного середовища під час здійснення в закладі загальної середньої освіти професійної діяльності (мовно-комунікативна)

СК 02 Здатність формувати зміст різних форм фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти відповідно до результатів науково-дослідної діяльності, проводити моніторинг необхідних характеристик дітей із використанням сучасних інформаційних технологій та оцінювати результати, враховуючи індивідуальні особливості (предметно-методична)

СК 03 Здатність до передачі навчального матеріалу, що стосується формування умінь, навичок у рухових діях із різних видів фізичної активності, формування знань у питаннях із фізичної культури в закладі загальної середньої освіти на засадах персоналізованого підходу (навчальна)

СК 04 Здатність реалізовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології та самостійно розробляти методики різнобічного розвитку дітей в освітньому процесі з фізичної культури (розвивальна)

СК 06 Здатність визначати і враховувати під час реалізації різних форм фізичної культури психофізіологічні особливості дітей для посилення мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя і (психологічна)

СК 07 Здатність виявляти шанобливе ставлення, цінувати особистість кожної дитини та забезпечувати їй можливість керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури (емоційно-етична)

СК 08 Здатність до рівноправної дії і взаємодії з дітьми, залученими фахівцями при проведенні індивідуальних і групових занять з фізичної культури (педагогічного партнерства)

СК 10 Здатність надавати необхідну підтримку дітям із особливими освітніми потребами під час реалізації різних форм фізичної культури для забезпечення результативного ефекту (інклюзивна)

СК 16 Здатність критично оцінювати власну професійну діяльність та визначати шляхи, способи усунення наявних недоліків в організації, формуванні та реалізації змісту фізичної культури дітей у закладі загальної середньої освіти (рефлексивна)

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

ПРН 01 Здійснює комунікацію з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти на засадах поцінування української

національної культури, вияву поваги до багатоманітності й мультикультурності суспільства, творчого самовиразу.

ПРН 02 Здійснює міжособистісну взаємодію з представниками інших професійних груп різного рівня у вирішенні актуальних завдань фізичної культури дітей.

ПРН 03 Здійснює професійну діяльність свідомо та відповідально, поважаючи права і свободи кожної людини та реалізуючи свої права і обов'язки.

ПРН 05 Приймає під час командної діяльності з фізичної культури ефективні управлінські рішення, вміє мотивувати людей до досягнення поставленої мети.

ПРН 06 Ураховує особливості мовного середовища під час реалізації в закладі загальної середньої освіти визначених форм фізичної культури та вирішення інших професійно важливих завдань.

ПРН 07 Формує зміст різних форм фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти на основі результатів науково-дослідної діяльності з моніторингу необхідних характеристик дітей і оцінювання їхніх результатів із урахуванням індивідуальних особливостей.

ПРН 08 Здійснює освітню діяльність із формування умінь, навичок дітей у рухових діях із різних видів фізичної активності, знань у питаннях фізичної культури на засадах персоналізованого підходу.

ПРН 09 Здійснює різнобічний розвиток дітей під час реалізації різних форм фізичної культури за допомогою самостійно розроблених методик та наявних інноваційних педагогічних, медико-біологічних, інформаційних технологій.

ПРН 11 Використовує дані про психофізіологічні особливості дітей для посилення їхньої мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя, у тому числі шляхом керувати емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 12 Ураховує під час професійної діяльності цінність особистості кожної дитини, виявляє шанобливе ставлення до них, спроможний керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 13 Виявляє навички командної роботи, вміння рівноправно діяти і взаємодіяти з дітьми під час проведення різних форм фізичної культури, створюючи можливості для самореалізації кожного учасника (творення власних цілей, рефлексія, самоконтроль).

ПРН 15 Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання: створює доступне освітнє середовище, досягає результативності фізичної активності дітей застосуванням принципів універсального дизайну, розумного пристосування, формуванням інклюзивних цінностей (створення поміж дітей атмосфери взаємо підтримки). Володіє прийомами і навичками надання до медичної допомоги в різних ситуаціях, передусім при погіршенні самопочуття, отриманні травми, інших надзвичайних ситуаціях

ПРН 20 Аналізує можливості особистого професійного розвитку, визначає оптимальні зміст і форми, критерії досягнутих результатів, планує подальші дії з такого розвитку; набуває нових знань, умінь і навичок професійної діяльності, у тому числі взаємодією з іншими вчителями на засадах партнерства, підтримки та долученням до діяльності професійних спільнот.

ПРН 21 Визначає сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, відповідність професійних компетентностей чинним вимогам, а також шляхи і способи усунення існуючих недоліків в організації, формуванні, реалізації змісту фізичної культури для досягнення її мети.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання діяльності здобувача освітнього ступеня «магістр» під час практики; оцінка звіту; відгук та зазначена оцінка від керівника бази практики від ЗО із записом у щоденнику практики (9 сторінка); оцінка від керівника практики з фаху від кафедри закладу вищої освіти, оцінка від керівників від кафедри психології освіти, від кафедри педагогіки та управління навчальним закладом; підсумковий контроль (диференційований залік).

Терміни проведення

Згідно графіку навчального процесу навчальних планів практики мають таку тривалість і терміни проведення

Види практик	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна форма здобуття освіти			
Виробнича педагогічна практика в закладах освіти	2	(6 тижнів)	Диференційований залік
Заочна форма здобуття освіти			
Виробнича педагогічна практика в закладах освіти	2	(6 тижнів)	Диференційований залік

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Для організації і проведення практики створюється наказ ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, де вказується персональний розподіл студентів по базах практики, призначаються керівники практики від кафедр факультету фізичної культури та університету, визначається тривалість практики і робочого часу студентів на практиці. Перед початком практики студенти проходять інструктаж з охорони праці, який проводять керівники практики від кафедр факультету фізичної культури. Студенти та

керівники відзначають виконану роботу в журналі з техніки безпеки, що засвідчують власним підписом.

Студенти-практиканти розподіляються у освітні заклади при умові наявності листа-погодження із базою практики, угод.

ОСНОВНІ ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ ТА КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Керівник практик факультету фізичної культури:

- здійснює загальну організацію виробничої педагогічної практики в закладах освіти на факультеті;
- контролює виконання студентами Наскрізної та Робочої програм практики з дотриманням вимог Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України;
- організовує розробку кафедрами факультету нормативно-методичних матеріалів;
- відповідає за добір методистів і керівників практики на факультеті та проводить з ними інструктивні наради, семінари, тощо;
- організовує звітну конференцію для підведення підсумків практики разом із студентами, керівниками практики від кафедр факультету і керівниками практики від кафедр університету;
- проводить розподіл студентів по ЗО, прикріплюючи до них керівників практики від кафедр факультету і узгоджуючи кандидатури керівників практики від кафедр університету;
- відвідує загальноосвітні навчальні заклади, що є базами практики, проводячи бесіди з адміністрацією закладу, педагогічним колективом;
- знайомиться з документацією практикантів, відвідує урочні та позаурочні форми фізичної культури, які проводять студенти-практиканти і бере участь в їх аналізі;
- обговорює з керівниками практики від кафедр факультету та університету стан проведення виробничої педагогічної практики в закладах освіти на кожному її етапі, вживає заходів щодо його покращення;
- разом з деканатом факультету фізичної культури та адміністрацією ЗО вирішує спірні питання та конфліктні ситуації;
- вивчає та аналізує звіти керівників практики від кафедр факультету і документацію студентів, складаючи звіт факультету фізичної культури про отримані результати проведення виробничої (педагогічної) практики і подає його декану факультету та керівнику практики університету;
- організовує роботу комісій із захисту результатів практики студентів на факультеті фізичної культури; контролює виставлення диференційованого заліку головами комісій із захисту практики, враховуючи результати, зазначені в протоколі роботи комісії.

Провідний фахівець навчального відділу з організації практики факультету фізичної культури:

- постійно, до початку навчального року, на підставі чинних навчальних планів спеціальності і курсу, складає Графік проведення всіх видів практики на факультеті фізичної культури на навчальний рік;
- вивчає та узгоджує з керівником практики факультету та університету визначення баз практики, що відповідають умовам виконання Робочої програми практики, допомагає в розподілі студентів по базах практики;
- разом із факультетським керівництвом, за поданням кафедр факультету фізичної культури та кафедр університету, визначає керівників практики для кожної групи практикантів;
- надає в деканат інформацію для розпорядження декана факультету фізичної культури про направлення студентів на практику, про припинення та відновлення практики, про захист практики, про проведення звітної конференції тощо;
- готує супровідні документи: направлення в навчальні заклади, інформаційні повідомлення на кафедри, відомості на оплату вчителям тощо;
- консультує старост груп практикантів щодо ведення журналу обліку роботи групи;
- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку базового закладу освіти, організовує облік відвідування навчального закладу студентами і керівниками практики від кафедр факультету фізичної культури та університету;
- координує діяльність студентських груп та кафедр факультету та університету щодо складання графіків консультацій, проведення залікових уроків та позакласних заходів, методичних семінарів, взаємовідвідувань студентів тощо;
- отримує від студентів чи методистів та зберігає документацію з практики, забезпечує її перевірку керівниками практики від кафедр факультету та університету;
- бере участь у роботі комісій по захисту студентами результатів практики, підготовці та проведенню звітної конференції з практики;
- забезпечує комплектування та періодичне поновлення допоміжних і звітних матеріалів у кабінеті практики факультету фізичної культури та університету.

Керівники практики від кафедр факультету фізичної культури:

- беруть участь у виборі баз практики, розподілі серед практикантів на базі практики класів, учителів фізичної культури та класних керівників для проведення практики;
- постійно проводять організаційно-методичні наради зі студентами-практиками, як під час конференції - у перший день практики, так і протягом усього періоду практики;
- упродовж першого тижня практики організовують знайомство практикантів з класами і групами;
- контролюють відвідування студентами-практикантами уроків фізичної культури та позакласних заходів з проведенням відповідного аналізу;
- затверджують Індивідуальні плани роботи студентів-практикантів на період практики;

- консультують студентів з питань підготовки (планування уроків фізичної культури, складання планів-конспектів окремих уроків, підготовки наочних посібників) і проведення уроків з фізичної культури в прикріплених класах;
- відвідують та аналізують проведення практикантами уроків фізичної культури за розкладом, обов'язково беруть участь в аналізі контрольних уроків практиканта та не менше одного позакласного заходу з фаху;
- перевіряють та оцінюють документацію, яку ведуть студенти-практиканти;
- беруть участь в організації та проведенні попереднього захисту результатів практики студентів на базі практики;
- оцінюють роботу студентів-практикантів під час роботи комісії із захисту студентами результатів практики;
- контролюють проведення науково-методичних спостережень та забезпечують узагальнення їх проведення на звітній конференції.

Адміністрація ЗО (бази практики):

- забезпечує співпрацю та належні умови для проведення виробничої педагогічної практики студентів в закладах освіти;
- проводить роботу з учительським колективом закладу та з учнями прикріплених класів з питань організації і проведення практики, здійснює підбір класів, вчителів фізичної культури, класних керівників для проходження практики студентами;
- знайомить студентів із навчально-матеріальною базою, документацією закладу, педагогічним колективом, планом навчально-виховної роботи закладу, діяльністю педагогічної ради, методичних спільнот, батьківських комітетів, учнівських органів самоврядування;
- призначає кваліфікованих фахівців (керівника практики від бази практики) для безпосереднього керівництва практикою студентів, надає їм необхідну допомогу;
- забезпечує організацію масових виховних заходів;
- допомагає вчителям і класним керівникам в організації та проведенні роботи зі студентами-практикантами, вибірково відвідує уроки й позакласні заходи, які проводять студенти-практиканти;
- контролює дотримання студентами вимог Статуту школи, правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни;
- проводить підсумкову нараду наприкінці практики.

Керівник практики від бази практики:

- несе особисту відповідальність за організацію і проведення студентами практики на базі практики;
- відповідно Робочої програми практики розподіляє місця практики і забезпечує максимальну ефективність її проходження практикантами;
- організовує проведення інструктажів з правил техніки безпеки й охорони праці і відповідає за дотримання студентами безпечних умов праці;
- забезпечує виконання, погоджених з факультетом фізичної культури, графіків і планів проходження практики студентами у структурних підрозділах закладу;

- забезпечує можливість використання студентами факультету фізичної культури фондів бібліотеки, залами, кабінетами, майстернями та іншими приміщеннями закладу, нормативною та іншою документацією, необхідною для виконання Робочої програми практики;
- ознайомлює студентів з правилами внутрішнього розпорядку;
- створює умови студентам-практикантам для засвоєння нових освітніх, медичних, реабілітаційних технологій, сучасних методів організації навчання, реабілітації та організації праці тощо.

Класний керівник:

- знайомить студентів з персональним колективом учнів і планом виховної роботи на період практики;
- допомагає студентам організовувати виховну роботу в прикріпленому класі: консулює з питань проведення виховних заходів, відвідує заходи, що проводяться студентами, аналізує та оцінює їх;
- надає допомогу у вивченні індивідуальних особливостей учнів;
- бере участь у попередньому захисті студентами результатів практики, дає характеристику виконання практикантом обов'язків класного керівника.

Права та обов'язки студента-практиканта:

- до початку виробничої педагогічної практики в закладах освіти отримати від керівника практики факультету чи від фахівця навчального відділу з практики направлення, методичні матеріали, індивідуальні завдання тощо та консультації щодо оформлення всіх документів;
- прибути на базу практики з керівником практики від кафедр факультету фізичної культури в перший же день початку практики (практика за місцем проживання – без керівника);
- повністю виконувати всі завдання, передбачені Робочою програмою практики, Індивідуального плану практиканта і вказівки її керівників;
- суворо дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку, охорони праці і виробничої санітарії на базі практики;
- нести відповідальність за виконану і невиконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти диференційований залік;
- **студент-практикант зобов'язаний** сформулювати в учнів вміння і навички зі дисципліни фізичної культури, визначені шкільною програмою;
- у період виробничої педагогічної практики у закладах освіти студент-практикант проводить свою діяльність згідно з вимогами статуту бази практики, адміністрації, вчителів та керівників практики, правилами внутрішнього розпорядку;
- студент-практикант повинен виконувати всі види підготовчих робіт, старанно готуватися до проведення кожного уроку фізичної культури чи позакласного заходу і, при цьому, бути для учнів зразком організованості й старанності;
- практикант має працювати в школі п'ять (5) днів на тиждень, виконуючи вказівки і розпорядження керівництва бази практики;
- своєчасно подавати керівникам практики на перевірку документацію: регулярно вести щоденник, надавати плани-конспекти уроку фізичної культури для перевірки вчителю за два (2) дні до проведення відповідного уроку за

- розкладом, після закінчення практики здати звітну документацію у вказані терміни в розпорядженні декана факультету фізичної культури;
- практикант протягом практики проводить всі уроки з фізичної культури за розкладом в прикріплених класах;
  - практикант повинен відвідати максимальну кількість уроків зі своєї спеціальності, проведених вчителями фізичної культури та іншими здобувачами вищої освіти у вільний від занять час;
  - практиканти, які з поважних причин пропустили частину практики і не виконали Індивідуального плану практиканта, рішенням комісії, що створюється на факультеті для захисту, практика продовжується на певний термін без відриву від навчальних занять в університеті;
  - згідно вимог Тимчасового положення університету про КМСН, студент-практикант, що не виконав Робочу програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на захисті від комісії, відраховується з університету;
  - **студент-практикант має право** вносити пропозиції щодо організації практики, брати участь у конференціях та нарадах.
  - отримувати консультації вчителя фізичної культури, керівників практики університету та факультету фізичної культури з усіх питань організації і проведення практики;
  - користуватися бібліотеками бази практики та університету, навчальними кабінетами і навчальними посібниками;
  - студент-практикант заочної форми навчання має самостійно обирати місце проходження практики;
  - дозвіл на проходження практики за місцем проживання чи роботи та направлення він отримує на основі відповідного листа-погодження із навчального закладу, яке має бути підписане керівником закладу та завчасно подається провідному фахівцю навчального відділу з організації практики факультету фізичної культури;
  - заміна бази практики може бути здійснена лише з поважних причин і за наказом ректора університету;
  - за наявності вакантних місць, студенти-практиканти факультету фізичної культури можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам Робочої програми практики факультету фізичної культури.
  -

Інструкція з охорони праці

111 ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення.

1.1. Практика є невід'ємною складовою частиною процесу професійної підготовки студентів в Університеті та проводиться на оснащених відповідним чином базах Університету.

1.2. Практика студентів Університету проводиться на базах, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

1.3. Студенти можуть бути направлені на практику тільки на ті бази, з якими Університет завчасно уклав договір на її проведення за встановленою формою.

1.4. Виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачами вищої освіти під час практики є обов'язковими

1.5. До початку проведення практики повинно бути проведено обстеження робочих місць студентів-практикантів відповідальними за організацію проведення практики особами.

1.6. Обов'язковою умовою допущення студентів до проходження практики є проходження ними вступного інструктажу з охорони праці під час трудового і професійного навчання та оформлення його у бланку реєстрації з підписами особи, яка проводила інструктаж та особи, яку інструктували.

2. Вимоги безпеки під час практики.

2.1. Під час прибуття на базу практики студент-практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

2.2. Студент має бути ознайомлений про те, що під час виконання професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні чинники, як:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

2.3. Студент-практикант повинен виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена згідно з програмою практики.

2.4. У разі притягнення практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики.

3. Під час практики не допускається: до роботи

3.1. Не виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку установи, зокрема, запізнюватися на роботу.

3.2. Пропускати або не проводити визначені програмою практики уроки та зривати освітній процес.

3.3. Залишати робоче місце без дозволу керівника практики, учителя, директора ЗЗСО.

3.2. Відволікати від роботи педагогічних працівників, які його оточують, заважати освітньому процесу.

3.3. Залишати учнів, з якими він проводить навчальні заняття, позакласну діяльність без нагляду.

3.4. Під час занять у навчальному кабінеті виконувати роботу, яка не передбачена розкладом і планом занять.

3.5. У процесі виникнення недоліків у роботі обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) самостійно або разом з учнями їх ліквідувати, натомість негайно повідомити керівника закладу, учителя та припинити роботу до усунення недоліків.

3.6. Під час встановлення порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, розпочинати чи продовжувати роботу з учнями до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'я, зобов'язаний повідомити керівника закладу освіти про причини відміни занять у кабінеті.

3.7. Виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці учня чи в приміщенні. Ремонт виконується спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем, електромеханіком).

Зміст практики

Виробнича педагогічна практики в закладі загальної середньої освіти складається з таких видів робіт:

- організаційна робота;
- навчально-методична робота;
- позакласна робота;
- виховна робота;
- науково-дослідна робота.

Зміст	Вид діяльності	Форми звітності
Організаційна робота		
Участь у роботі настановної конференції	Участь у настановчій конференції на базі заклададу вищої освіти	Запис у щоденнику.
Знайомство з ЗО. обговорення графіку виконання всіх видів завдань.	Бесіда з директором, завучем класводом, керівником практики Самостійна робота	Запис у щоденнику
Складання індивідуального плану роботи студента на період практики	Самостійна робота	Запис у щоденнику
Ознайомлення з функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу в старших класах, основними нормативними документами, що регламентують роботу.	Бесіда з Вчителем, керівником практики Самостійна робота	Запис у щоденнику
Ознайомлення з навчально-виховною роботою ЗО.	Бесіда з завучем ЗО	Запис у щоденнику
Вивчення матеріальної бази ЗЗСО, ознайомлення з особовими справами учнів, класними журналами.	Бесіда із вчителем фізичної культури, класним керівником	Запис у щоденнику
Ознайомлення та аналіз плани роботи школи, календарними планами вчителів фізичної культури, планами виховної роботи класного керівника, планами роботи	Бесіда з вчителем фізичної культури, самостійна робота	Запис у щоденнику

спортивних секцій, розкладом навчальних		
Участь у методичних обеднаннях ЗЗСО	Бесіда з керівником практики Виконання індивідуального завдання	Оцінка керівника факультету за період проходження практики
Оцінювання на прикінці кожного тижня виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти	Підсумкове зібрання групи	Оцінки від керівника практики за звітні тижні практики
Навчально-методична робота		
Ознайомлення з річним календарним планом.	Самостійна робота	Запис у щоденику
Розробка планів-конспектів з фізичної культури з вивчаемого модулю	Самостійна робота	Допус вчителя до проведення заняття Запис у щоденику
Проведення уроків з фізичної культури в якості помічника вчителя (1 тиждень -2 тиждень по 16 годин).	Уроки фізичної культури	Запис у щоденику
4. Проведення уроків з фізичної культури в якості вчителя (3-4 тиждень 14 годин).	Уроки фізичної культури	Запис у щоденику
Проведення контрольного 1 – 2 уроків продовж 3-4 тиждень	Урок фізичної культури	Запис у щоденику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти
Відвідування та аналіз уроків фізичної культури і студентів- практикантів	Уроки фізичної культури Самостійна робота	Аналіз результатів, запис у щоденику
Позакласна робота		
Ознайомлення з організацією і методикою проведення занять в спортивних секціях бази практики	Самостійна робота	Запис у щоденику
Ознайомлення з Положенням про внутрішню шкільну та районну (міську) спартакіаду школярів	Самостійна робота	Запис у щоденику
ознайомлення з організацією і методикою проведення занять в одній із спортивних секцій	Самостійна робота	Запис у щоденику
1. Складання плану фізкультурно- оздоровчої і спортивної	Самостійна робота	Запис у щоденику, Надання плану

роботи на період практики.		
2. Розробка документів щодо проведення Змагань у ЗО.	Самостійна робота	Надання положення
3. Участь в організації і проведенні фізкультурно оздоровчих і спортивних заходах..	Спортивний захід	Запис у щоденику.
Проведення виховних години оздоровчого спрямування протягом 3-4 тижднів.	Спортивний захід	Запис у щоденику, оцінка від вителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти
Проведення додаткових занять із з низьким рівнем навчальних досягнень учнів з фізичної культури	Оздоровче заняття	Запис у щоденику.
Виховна		
1Проведення виховної роботи з учнями прикріплених класів: – вивчення рівня вихованості учнів; – згуртованості колективу класу;	Самостійна робота	Запис у щоденику
Виконує план-графік виховної роботи з учнями класу.	самостійно	Запис у щоденику
Проведення фронтальних і групових виховних заходів (бесід, диспутів, екскурсій, колективних творчих справ, класних годин, вечорів, конкурсів тощо (не менше 2-х)	Виховний захід	Запис у щоденику. Надання виховного плану заходу. Оцінка від вчителя від бази практики, та від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Здійснити комплексний самоаналіз виховного заходу за значущими параметрами.	Самостійна робота	Запис у щоденику. Надання самоаналізу Оцінка від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Здійснити комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами.	Самостійна робота	Запис у щоденику. Надання самоаналізу Оцінка від керівника закладу вищої освіти з педагогіки
Навчально-дослідницька робота.		
Відвідування уроків,	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику

позакласних занять вчителів		
Проведення хронометражу уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення пульсометрії уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення педагогічного аналізу уроку фізичної культури	Педагогічне спостереження	Запис у щоденику
Проведення психологічної діагностики міжособистісних взаємин в групі (за однією з психодіагностичних методик).	Психологічна діагностика групи	Надання звіту. Оцінка від керівника закладу вищої освіти з психології
Вивчення учнівської групи	Збір первинної інформації про учнівську групу за допомогою основних загально-психологічних методів: спостереження, аналізу класної документації та продуктів діяльності учнівської групи, групового опитування	Звіт учнівській групі
Проведення індивідуальних досліджень	Самостійна робота	Запис у щоденику

Звітня документація

Після закінчення виробничої педагогічної практики в основній (базовій) середній школі студенти подають такі документи:

- щоденник практиканта;
- звіт про практику, підписаний практикантом та керівником практики від бази практики в письмовому вигляді;
- протоколи обговорення контрольних заходів;
- відгук на студента-практиканта (як класного керівника і вчителя–предметника), засвідчена директором школи у щоденнику практиканта;
- плани-конспекти уроків фізичної культури, які провів практикант;
- положення про шкільні змагання, проведені практикантом;
- сценарій виховного заходу, підписаний та оцінений класним керівником;
- зразки наочності, що використовувалась на уроках;
- матеріали науково-практичних досліджень з фаху;
- матеріали досліджень з психології і педагогіки.

ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти Завдання реалізуються у три етапи: 1 – організаційний, 2 – основний, 3 – підсумковий.

I. Організаційний етап:

1. Участь у настановній конференції. Одержання направлень для проходження практики, настанов щодо її організації. Призначення старост груп у кожен заклад загальної середньої освіти для ведення обліку відвідування студентами практики, складання графіку проведення пробних уроків та виховних годин.

2. Ознайомлення з адміністрацією ЗЗСО, класним керівником, класом, функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу в старших класах, основними нормативними документами, що регламентують роботу.

- Державний стандарт повної загальної середньої освіти; особливості викладання фізичної культури в закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році;

- Закон України «Про фізичну культуру і спорт».

- Закони України “Про освіту”.

- Зміст програм занять спеціально медичних груп

- Навчальна програма «Фізична культура. 10-11 класів».

- Календарним плануванням уроків на II семестр для відповідного класу;

- Планом виховної роботи на II семестр для відповідного класу.

3. Складання індивідуального плану виробничої педагогічної практики в закладах освіти .

4. Ознайомлення з планом спортивно-масової роботи школи на навчальний рік.

5. Вивчення календарного планування уроків та плану виховної роботи у відповідному класі на період практики. Вибір тем пробних уроків і виховних годин та узгодження дат їх проведення з класним керівником та керівником практики.

6. Ознайомлення з основними формами роботи з батьками.

II. Основний етап

1. Консультації з класоводом, вчителями класу, керівниками практики щодо виконання завдань практики

2. Спостереження та аналіз особливостей проведення уроків, виховних годин і заходів класним керівником, учителями-предметниками у відповідному класі (1-4 тиждень проходження практики).

3. Проведення педагогічного аналізу уроку фізичної культури , хронометражу уроку фізичної культури та пульсометрії уроку.

4. Підготовка (складання планів-конспектів, затвердження їх учителем, керівником практики) і проведення пробних уроків (2, 4 тиждень проходження практики).

5. Підготовка (складання план виховного-заходу з спортивно масової роботи), затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення виховної години.

6. Підготовка (складання план виховного-заходу), затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення виховної години

6. Написання комплексного самоаналізу позаурочного заходу за всіма значущими параметрами.
7. Відвідування та аналіз пробних уроків та виховних годин однокурсників.
8. Проведення додаткових занять із з низьким рівнем навчальних досягнень учнів з фізичної культури
9. Відвідування занять уроків за вибором варіативного складника базових навчальних планів, переймання досвіду організації та проведення.
10. Ознайомлення з основними формами роботи вчителя з батьками, планом виховної роботи, обов'язками класного керівника класу.
11. Збирає матеріал з теми науково-методичного дослідження та теми курсової роботи.
12. Проведення психолого-педагогічних досліджень: вивчення психологічних аспектів навчально-виховної діяльності окремих учнів, мотивацію навчання, особливості педагогічного спілкування.
13. Вивчення наукової літератури з фаху.

III. Підсумковий етап

1. Написання звіту про виконання програми виробничої педагогічної практики в закладах освіти.
2. Оформлення, упорядкування та подання на перевірку звітної документації.
3. Участь у звітній конференції за підсумками виробничої педагогічної практики в закладах освіти.

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ЗВІТУ

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Звіт

про проходження

виробничої педагогічної практики в закладах освіти

здобувача вищої освіти ___ курсу _____ групи

ступеня вищої освіти “магістр”

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

(денної, заочної) форми здобуття освіти

П.І.П.

Кам'янець-Подільський – 2023 р.

СТРУКТУРА ЗВІТУ:

Вступ

Організаційна робота

Навчально-методична робота

Позакласна робота

Виховна робота

Науково-дослідна робота

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

(підписи у звіті ставлять) :

Здобувач вищої освіти

підпис (прізвище та ініціали)

Керівник від бази практики

підпис (прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з фаху

підпис (прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з педагогіки

підпис(прізвище та ініціали)

Керівники
від закладу вищої освіти з психології

підпис (прізвищета ініціали)

ПРОТОКОЛ

обговорення контрольного уроку фізичної культури,
проведеного “ _____ ” _____ 202_ р. в _____ класі _____ ЗСО № _____

Присутні: (перелічити прізвища всіх студентів, вчителів школи та керівників практики, присутніх на обговоренні).

Слухали: обговорення уроку, проведеного студентом _____ курсу _____ групи факультету фізичної культури _____ (П.І.П.)

- 1) _____ (виступ практиканта по самоаналізу проведеного уроку)
- 2) _____ (виступ практиканта, що вів спостереження за уроком за схемою)
- 3) _____ (повідомлення про щільність уроку в цілому та окремих його частин)
- 4) _____ (аналіз графіку фізіологічного навантаження на учня, за яким ведеться спостереження)

Висловлення про урок інших практикантів

- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____ (виступ вчителя фізичної культури)
- 8) _____ (висновок по уроку керівника практики)

Загальний висновок щодо уроку комісії _____

Підписи: _____ (студента, що склав протокол)
_____ (голови і присутніх членів комісії)

Завдання з педагогіки

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Завдання :

- > поглиблення розуміння сутності основ особистісно орієнтованої освіти, особливостей їх реалізації в освітньому процесі закладу освіти;
- > саморозвиток особистісних якостей студента, активізація позиції суб'єкта професійного та особистісного саморозвитку;
- > поглиблення розуміння сутності виховання в контексті інноваційної освіти, основ її реалізації через адекватну організацію навчальної діяльності студентів;
- > реалізація функцій класного керівника, проведення позаурочних виховних заходів.

Для реалізації поставлених завдань, практикант повинен виконати наступні

види робіт:

1. Вести **щоденник** виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (підготовка та проведення навчальних занять, робота з документацією (вивчення особливостей ведення журналу), реалізація функцій класного керівника учнівського колективу).

2. Брати участь у **консультаціях** керівника практики.
3. Подати фрагмент **плану виховної роботи класного керівника** та **розробити фрагмент альтернативного плану виховної роботи** (на період проходження практики); обґрунтувати його доцільність.
4. Підготувати та **провести виховний захід** із застосуванням **інноваційних** форм і технологій виховної роботи (попередньо план-конспект узгодити з класним керівником та методистом, а також запросити методиста на перегляд виховного заходу).
5. Здійснити комплексний **самоаналіз** виховного заходу за значущими параметрами.
6. Підготувати план-конспект уроку та **провести урок** з урахуванням **інтегрованого підходу** в сучасній школі та/або з використанням **інноваційних** форм і методів роботи.
7. Здійснити комплексний **самоаналіз проведеного уроку** за значущими параметрами.
8. Підготувати **звіт** з педагогічної практики.

Звітна документація:

1. Фрагмент плану виховної роботи класного керівника та розроблений власний фрагмент альтернативного плану виховної роботи (на період проходження практики); обґрунтування його доцільності.

2. Конспект проведеного виховного заходу та його комплексний самоаналіз за всіма значущими параметрами (див. додаток А).

3. Конспект проведеного навчального заняття та його комплексний самоаналіз за всіма значущими параметрами (див. додаток Б).

4. Щоденник виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (заняття, виховні заходи), а також ситуації, пов'язані з проблемами виховання, міжособистісних взаємин, конфліктів та ін.

5. Звіт з педагогічної практики, в якому відобразити:

а) найбільш суттєві досягнення та проблеми щодо реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти, дати їм теоретичне обґрунтування;

б) відобразити результати проведеної роботи з педагогіки (виховний захід, його самоаналіз, аналіз відвіданого уроку, самоаналіз проведеного);

в) сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні;

г) сформулювати загальні висновки, визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.

**Орієнтовна схема комплексного самоаналізу
проведеного виховного заходу із застосуванням**

інноваційних форм, методів і технологій виховної роботи

1. Що зумовило вибір даної теми виховного заходу, обґрунтуйте її актуальність для здобувачів освіти даного віку.

2. Мета виховного заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча).

3. Форма проведення виховного заходу (бесіда, диспут, колективна творча справа, екскурсія, квест, флеш-моб, вечір тощо), педагогічна доцільність вибору форми для реалізації поставленої мети.

4. Готовність до проведення виховного заходу: як відбулося попереднє ознайомлення здобувачів освіти з темою і метою виховного заходу, участь їх у підготовчій роботі, підготовка технічних засобів, оформлення приміщення тощо.

5. Аналіз проблемних педагогічних ситуацій з якими зіткнулися на підготовчому етапі.

6. Вступна частина заходу: мотиваційний етап, способи активізації здобувачів освіти на початку роботи.

7. Характеристика змісту використаного матеріалу: актуальність матеріалу, спрямованість його на забезпечення мети, відповідність віку, запитам і інтересам даного колективу, повнота й послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу; роз'яснення нових термінів і понять; правильність і обґрунтованість висновків, рекомендації щодо подальшого самовиховання.

8. Характеристика методів, прийомів і технологій виховної роботи: які конкретно методи і прийоми були застосовані; які конкретно інноваційні методи і технології були застосовані? Як саме? На якому етапі заходу? Їх педагогічна доцільність і спрямованість на реалізацію мети.

9. Педагогічна майстерність: уміння володіти собою, ставлення до здобувачів освіти, стиль педагогічного спілкування, організаторські уміння, педагогічний такт, культура мовлення і т.п.

10. Заключна частина заходу: проведення колективного аналізу, загальні висновки.

11. Загальний висновок: у чому значення організації та проведення виховної роботи в закладі вищої освіти? У чому перевага, особливість та актуальність використання інноваційних форм, методів та технологій у виховній роботі? Що особисто Вам дало проведення виховного заходу (нове розуміння, переосмислення, новий досвід тощо). Які висновки на майбутнє зробили для себе?

Схема самоаналізу інтегрованого уроку

1. Мета і завдання уроку (освітні, виховні, розвивальні), їх взаємозв'язок та шляхи реалізації, актуальність. Доцільність інтеграції.

2. Готовність до уроку: облаштування класної кімнати, наочні посібники, технічні засоби навчання, санітарно-гігієнічні умови та ін.

3. Форма, тип інтегрованого уроку, його місце в системі занять. Узгодження тем, що інтегруються.

4. Організаційна структура уроку: чіткість і послідовність етапів, відповідність їх характеру пізнавальної діяльності учнів.

4. Зміст уроку: сутність інтеграції, наукова вмотивованість відбору навчального матеріалу для інтегрування за обсягом; виховним та розвивальним значенням навчального матеріалу; доступністю для учнів; співвідношенням емпіричного, теоретичного і практичного навчального матеріалу; групуванням, класифікацією навчального матеріалу навколо ключових понять; спрямованістю навчального матеріалу на зв'язок з життям.

5. Методичне забезпечення уроку:

- відповідність принципам навчання;
- темп уроку;
- використання прийомів навчання для всебічного розгляду учнями певного об'єкту, поняття, явища;
- організація репродуктивної та творчої діяльності учнів для розвитку системного мислення;
- врахування індивідуальних особливостей та інтересів учнів, рівня їх підготовленості, здійснення індивідуалізації навчання та диференційованого підходу до учнів;
- організація різних видів самостійної роботи учнів для формування системного мислення, їх місце на уроці;
- використання на уроці виховних можливостей навчального матеріалу, формування наукового світогляду, моральних, трудових, естетичних та інших якостей особистості, культури навчальної праці;

6. Характер діяльності вчителя:

а) рівень наукової підготовки і готовності до уроку; знання теорії навчання і виховання, методики викладання, психології та гігієни, вміння застосовувати ці знання у процесі навчання;

б) діяльність вчителя як консультанта та координатора навчання;

в) взаємостосунки з класом та окремими учнями;

г) володіння педагогічною технікою (зовнішність; вміння володіти своїм тілом - ходити, сидіти, стояти; жести, міміка; культура педагогічного спілкування; культура педагогічного мовлення; темп роботи);

д) педагогічний такт, стиль.

7. Характер діяльності учнів:

а) активність, самостійність, інтерес до занять учнів різного рівня підготовленості, зосередженість і стійкість їх уваги на різних етапах уроку;

б) навчально-пізнавальна діяльність, організованість, акуратність; участь у роботі на уроці окремих учнів і всього колективу;

в) ставлення учнів до вчителя і один до одного (доброзичливість, взаємодопомога, партнерство).

8. Загальні підсумки уроку:

а) виконання плану уроку;

б) досягнення освітньої, розвивальної і виховної мети; в) загальна оцінка, результати, ефективність і якість;

г) висновки та пропозиції щодо подальшого вдосконалення роботи, закріплення успіхів, подолання помилок.

Критерії оцінювання виробничої педагогічної практики в закладах освіти з педагогіки

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Оцінка	Критерії
Відмінно 20-19 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 10-12 балів. Отримав високу оцінку вчителя, класного керівника та методистів за виконану роботу. Під час виконання різних видів роботи в школі проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний, творчий. Завоював повагу серед учнів, педагогічного колективу школи, керівників практики і отримав високу оцінку керівника від бази практики. У визначений термін здав досконало оформлену документацію, яка відповідає вимогам практики.
Добре 18-16 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 7-9 балів. Студент припускався деяких методичних помилок під час проведення виховних заходів, але зміг самостійно їх виправити або пояснити причину в процесі аналізу виховного заходу. Проявив дисциплінованість, отримав позитивну оцінку роботи від класного керівника. Вчасно оформив та здав звітну документацію, яка відповідає вимогам практики.
Задовільно 15-13 балів	Завдання з педагогіки виконані в повному обсязі. Виховний захід оцінено на 4-6 балів. Студент проявив себе організованим, дисциплінованим, проте недостатньо самостійним та ініціативним. Під час залікових заходів допускалися несуттєві методичні помилки. Студент вчасно здав документацію, але при її оформленні допустився деяких неточностей або неповноти викладу.
Незадовільно 10-0 балів	За період практики студент не виконав усі завдання з педагогіки, передбачених програмою практики. Отримав негативні відгуки від педагогічного колективу школи, керівників від бази практики. Невчасно та не в повному обсязі подав матеріали практики, які містять неточності та помилки і не відповідають вимогам, щодо оформлення такого виду документації.

Завдання з психології

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ (2 семестр)

Науково-дослідницька робота студента-практиканта

Під час практики здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні науково-дослідні завдання психологічного, педагогічного та методичного змісту, зокрема:

1) студент знайомиться з учнівським колективом, налагоджує психологічний контакт, обирає об'єкти вивчення, налагоджує зі старшокласниками психологічний контакт;

2) продовжує спостерігати за поведінкою старшокласників, проводить психодіагностичне обстеження учнів за допомогою однієї з пропонованих методик; здійснює обробку їх результатів з метою з'ясування особливостей професійного самовизначення старшокласників;

3) складає звіт про вивчення професійних інтересів та професійної спрямованості учнів, яка містить не лише узагальненні, теоретично осмислені дані про особливості професійного самовизначення старшокласників, але й педагогічні висновки про основні напрямки профорієнтаційної роботи, напрямки профорієнтаційної роботи з учнями.

Проведення психолого-педагогічних досліджень здобувачами вищої освіти реалізується у виконанні індивідуальних завдань дослідницького характеру. Тема дослідницької роботи вказується в індивідуальному плані студента-практиканта в розділі «Науково-дослідницька робота». Проведення невеликих, але конкретних досліджень сприятиме розвитку у майбутніх вчителів необхідних умінь проводити психолого-педагогічні спостереження, аналізувати і узагальнювати педагогічні факти, використовувати дослідницькі методики, робити висновки, оформляти результати досліджень у вигляді повідомлень, доповідей, використовувати їх при написанні психолого-педагогічної характеристики учня та методичної розробки виховного заходу.

Індивідуальні завдання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з психології

Тему індивідуального дослідницького завдання студенти-практиканти обирають в перші дні виробничої педагогічної практики у профільній середній школі. Після вибору теми здобувач вищої освіти опрацьовує необхідні літературні джерела, розробляє план і методику дослідження (тести, методики, плани педагогічних спостережень, питання для бесід чи інтерв'ю тощо), обговорює їх з керівниками виробничої педагогічної

практики у профільній середній школі від кафедри психології, домовляється з адміністрацією школи або класним керівником про час та форму експериментальних досліджень.

Психологічна підготовка студентів до виконання цих обов'язків включає актуалізацію знань, умінь, навичок, отриманих у процесі вивчення психології, а також під час навчальної психолого-педагогічної практики. Виробнича педагогічна практика у профільній середній школі є органічним продовженням попередніх її етапів. Зокрема, студенти використовують засвоєні ними раніше психологічні знання при організації та проведенні уроків. Окрім актуалізації вже набутого педагогічного досвіду, студенти оволодівають знаннями, вміннями, навичками психологічного забезпечення роботи педагога з учнівською групою.

Студент-практикант перебуваючи на педагогічній практиці, виконуючи **завдання** з психології повинен:

- а) здійснити діагностику професійних намірів учнів класу за допомогою методики «Диференційно-діагностичний опитувальник Е.А. Клімова (ДДО)».
- б) здійснити діагностику типу особистості за методикою Холланда
- в) скласти звіт про вивчення професійних інтересів та намірів учнів класу.

Звітна документація з психології

1. Бланки відповідей, написані учнями.
2. Результати діагностики професійних інтересів та професійної спрямованості учнів (узагальнюючі таблиці).
3. Звіт про вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів.

Розподіл балів, що присвоюються практиканту

Психологія

<i>Вид діяльності практиканта</i>	<i>Макс. к-ть балів</i>
1. Матеріали психодіагностики (результати діагностики професійних інтересів та професійної спрямованості учнів (узагальнюючі таблиці), бланки відповідей досліджуваних)	10
2. Звіт про вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів	5
3. Захист звіту перед комісією	5
<i>Загалом</i>	20

1. Рівень проведення психодіагностичного дослідження професійних інтересів та професійної спрямованості учнів (10 балів):

9-10 балів – психодіагностичний інструментарій відповідає меті дослідження, надано повний комплект матеріалів психодіагностики, які відповідають вимогам психодіагностичної методики; кожен з бланків відповідей містить обробку результатів діагностики; проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «відмінно», його проведено на належному рівні;

7-8 балів – психодіагностичний інструментарій відповідає меті дослідження, проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «добре», під час виконання завдання здобувач допускав незначні помилки, надав комплект матеріалів психодіагностики, які відповідають вимогам психодіагностичної методики; однак окремі бланки або відсутні, або містять неповну інформацію;

6 балів – психодіагностичний інструментарій частково відповідає меті дослідження, проведення психодіагностичного дослідження оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «задовільно», під час психодіагностики здобувач допускав суттєві помилки; комплект матеріалів психодіагностики має значні прогалини;

0 балів – психодіагностичне дослідження не проведено.

2. Оформлення звіту про вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів (5 балів):

4-5 балів – звіт оформлено згідно з вимогами, звіт містить аналіз вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів під час проходження практики, не містить лексико-граматичних помилок;

2-3 бали – звіт оформлено згідно з вимогами, звіт вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів викладено не повно, допущені помилки мовного та змістового характеру;

1 бал – звіт вивчення професійних намірів та професійної спрямованості учнів викладено з порушенням орієнтовної схеми, допущені помилки мовного та змістового характеру;

0 балів – звіт не оформлено.

3. Виступ на звітній конференції (5 балів):

4-5 балів – здобувач у виступі чітко викладає основний зміст виконаних завдань з психології, логічно аргументує висновки, наводить приклади, відповідає на поставлені питання;

2-3 бали – здобувач у виступі викладає основний зміст завдань практики, наводить приклади, не завжди може відповісти на поставлені питання;

1 бал – здобувач у виступі не точно викладає основний зміст щодо виконання завдань під час проходження практики, не може навести приклади та відповісти на поставлені питання;

0 балів – здобувач не з'явився на науково-практичну конференцію.

Схема звіту про вивчення професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів

1. *Загальні відомості про учнівську групу* (школа, клас, кількість учнів, статевий та віковий склад, спеціалізація, якщо така існує, тривалість існування групи).

2. *Інформованість учнів про світ професій* (вказати, про які професії учням відома лише загальна інформація, які професії невідомі учням, наскільки вони обізнані з професіями батьків, наскільки глибоко ознайомлені з особливостями професії, яку вибрали, тощо).

3. *Наявність професійного плану* (чи обрана професія, навчальний заклад, місце майбутньої роботи, рівень кваліфікації, яка є бажано після здобуття професії, професійні цілі та уявлення про можливий кар'єрний ріст)

4. *Чинники, які вплинули на вибір професії* (вказати ієрархію чинників, які вплинули на вибір професії, усвідомлення учнями впливу окремих факторів тощо).

5. *Інтереси та нахили учнів. Професійні інтереси та нахили. Вплив вибору професії на навчання та поведінку учнів.*

6. *Особливості поведінки учнів, пов'язані з вибором професії та професіоналізацією* (що роблять учні для отримання інформації про професії, обрану професію, реалізацію професійного плану тощо).

Висновок:

- специфіка професійних інтересів учнів класу, завершеність побудови ними професійного плану;
- визначити основні труднощі вибору професії та чинники, які найбільше впливають на вибір професії, в учнів класу;
- рівень профорієнтаційної роботи в учнівській групі, її ефективність;
- заходи з оптимізації вибору професії та побудови професійного плану, які бажано реалізувати.

Дата складання звіту

_____

прізвище студента)

Студент-практикант _____

(підпис)

(ініціали,

Вивчення професійних намірів та інтересів можливий за допомогою таких методів психодіагностики, як:

1. Диференційно-діагностичний опитувальник Е.А.Клімова (ДДО).
2. Діагностика типу особистості за методикою Холланда.

Опис методик

Додаток

Диференційно-діагностичний опитувальник Е.А.Клімова (ДДО)

Інструкція: “Припустимо, що після відповідного навчання ви зможете виконувати будь-яку роботу. Однак, якщо б вам прийшлося вибирати лише з двох можливостей, то чому ви б надали перевагу? Відповідь у формі знака “+” поставте у відповідну клітинку листа відповідей.”

ДДО

1а	Доглядати за тваринами	1б	Обслуговувати машини, прилади (регулювати, стежити)
2а	Допомогати хворим людям	2б	Складати таблиці, схеми, програми обчислювальних машин
3а	Слідкувати за якістю книжкових ілюстрацій, плакатів, художніх листівок тощо	3б	Слідкувати за станом, розвитком рослин
4а	Обробляти матеріали (дерево, тканину, метал, пластмасу)	4б	Доводити товари до споживача (рекламувати, продавати)
5а	Обговорювати науково-популярні видання, статі, книги	5б	Обговорювати художні твори
6а	Виращувати молодняк — тварин будь-якої породи	6б	Тренувати ровесників (або молодших) у виконанні певних дій (трудових, навчальних, спортивних)
7а	Копіювати малюнки, зображення, налаштувати музичні інструменти	7б	Керувати якимось грузовим, підйомним транспортним засобом (кран, трактор, тепловіз)
8а	Повідомляти, пояснювати людям потрібну їм інформацію (в довідковому бюро, на екскурсії тощо)	8б	Художньо оформляти виставки, вітрини, брати участь в підготовці концертів, п'єс
9а	Ремонтувати вироби, речі (одяг, техніку), житло	9б	Шукати і виправляти помилки в текстах, таблицях, малюнках

10a	Лікувати тварин	10б	Виконувати обчислювання, розрахунки
11a	Селекціонувати нові види рослин	11б	Конструювати, проектувати нові види промислових виробів (машини, одяг, продукти харчування)
12a	Аналізувати суперечки, сварки між людьми, переконувати, роз'яснювати, заохочувати, карати	12б	Копатися в кресленнях, схемах, таблицях (перевіряти, наводити порядок тощо)
13a	Спостерігати, вивчати роботу гуртів художньої самодіяльності	13б	Спостерігати, вивчати життям мікробів
14a	Обслуговувати, ремонтувати медичні прилади і апарати	14б	Надавати людям медичну допомогу при ранені, забої, опіках тощо
15a	Складати точні описи (звіти) про явища, події, за якими спостерігали, вимірювання об'єктах тощо	15б	Художньо описувати, зображати уявні події та ті, за якими спостерігали
16a	Робити лабораторні аналізи в лікарні	16б	Приймати, оглядати хворих, розмовляти з ними, призначати лікування
17a	Фарбувати або розписувати стіни приміщень, поверхню виробів	17б	Здійснювати монтаж будівлі або зборку машин, приладів
18a	Організовувати культпоходи ровесників або молодших школярів в театри, музеї, на екскурсії, в турпоходи	18б	Грати на сцені, приймати участь в концертах
19a	Виготовляти креслення деталі, виробу (машини, одягу), будувати будівлі	19б	Займатися кресленням, копіюванням карт, креслень
20a	Боротися з захворювання рослин та шкідниками лісу і саду	20б	Працювати на клавішних машинах (друкарська машина, телетайп, наборна машина тощо)

Відповіді відмічати у заготовленому бланку відповіді.

Лист відповідей ДДО

Прізвище, ім'я, по батькові _____
Група _____ Дата _____

1a	1б	2a	2б	3a
3б	4a	4б	5a	5б
6a		6б		7a
	7б	8a		8б
	9a		9б	
10a			10б	
11a	11б	12a	12б	13a
13б	14a	14б	15a	15б
16a		16б		17a
	17б	18a		18б
	19a		19б	
20a			20б	

При **обробці** результатів в кожному з п'яти вертикальних стовпчиків необхідно підраховувати кількість плюсів.

Аналізуючи результати слід мати на увазі, що питання підібрані і згруповані так: в першому стовпчику вони відносяться до професії “людина — природа”, в другому — “людина — техніка”, в третьому — “людина — людина”, в четвертому — “людина — знакова система”, в п'ятому — “людина — художній образ”.

Максимальна сума плюсів в стовпці означає спрямованість до відповідної галузі професійної діяльності.

Скласти узагальнюючу таблицю

№ з/п	Тип професії, який переважає	Розподіл учнів класу у %
1.	“людина — природа”	
2.	“людина — техніка”	
3.	“людина — людина”	
4.	“людина — знакова система”	
5.	“людина — художній образ”	

Сформулюйте **висновки** про переважаючу професійну спрямованість.

Додаток

Діагностика типу особистості за методикою Холланда

Інструкція:

“Припустимо, що після відповідного навчання ви можете працювати за будь-якою спеціальністю. Але якщо б вам довелося обирати між двома можливостями, то чому б ви надали перевагу? Обведіть кружечком обрану вами відповідь на реєстраційному бланку.”

Опитувальник Дж.Холланда

1a	Інженер-технолог	1б	Конструктор
2a	Завуч з позакласної роботи	2б	Голова профспілкового комітету

3а	Дизайнер	3б	Кресляр
4а	Вчений-хімік	4б	Бухгалтер
5а	Політичний діяч	5б	Письменник
6а	Повар	6б	Наборщик
7а	Адвокат	7б	Редактор наукового журналу
8а	Вихователь	8б	Художник по кераміці
9а	В'язальщик	9б	Санітарний лікар
10а	Нотаріус	10б	Постачальник
11а	Перекладач літератури	художньої 11б	Лінгвіст
12а	Педіатр	12б	Статистик
13а	Завідувач магазином	13б	Фотограф
14а	Філософ	14б	Психіатр
15а	Оператор ЕОМ	15б	Карикатурист
16а	Садівник	16б	Метеоролог
17а	Вчитель	17б	Командир загону
18а	Художник по металу	18б	Маляр
19а	Гідролог	19б	Ревізор
20а	Завідувач господарством	20б	Диригент
21а	Інженер-електронщик	21б	Секретар-друкарка
22а	Головний зоотехнік	22б	Зоолог
23а	Спортивний лікар	23б	Фельєтоніст
24а	Водій тролейбусу	24б	Медсестра
25а	Копіювальник	25б	Директор
26а	Архітектор	26б	Математик
27а	Працівник дитячої кімнати міліції	27б	Рахівник
28а	Голова агрооб'єднання	28б	Агроном-рахівник
29а	Біолог	29б	Офтальмолог
30а	Архіваріус	30б	Скульптор
31а	Стенографіст	31б	Логопед
32а	Економіст	32б	Завідуючий магазином
33а	Науковий працівник музею	33б	Консультант
34а	Коректор	34б	Критик
35а	Радіооператор	35б	Спеціаліст з ядерної фізики
36а	Лікар	36б	Дипломат
37а	Актор	37б	Телеоператор
38а	Археолог	38б	Експерт
39а	Закрійник-модельєр	39б	Декоратор
40а	Годинникар	40б	Монтажник
41а	Режисер	41б	Вчений
42а	Психолог	42б	Поет

Бланк відповіді опитувальника Холланда

ТИПИ ОСОБИСТОСТІ					
1а	1б	2а		2б	3а
3б	4а		4б	5а	5б
6а			6б	7а	
	7б	8а			8б
9а		9б	10а	10б	11а
	11б	12а	12б	13а	
13б	14а	14б	15а		15б
16а	16б	17а		17б	18а
18б	19а		19б	20а	20б
21а			21б	22а	
	22б	23а			23б
24а		24б	25а	25б	26а
	26б	27а	27б	28а	
28б	29а	29б	30а		30б
31а		31б	32а	32б	
	33а	33б	34а		34б
35а	35б	36а		36б	37а
37б	38а		38б	39а	39б
40а			40б	41а	
	41б	42а			42б

Обробка результатів:

Підраховуємо кількість позначених в реєстраційному бланку відповідей по кожному стовпчику окремо. Стовпчик, який містить найбільшу кількість позначених відповідей, вказує на певний тип особистості за Дж. Холландом.

- 1 стовпчик — реалістичний
- 2 стовпчик — інтелектуальний
- 3 стовпчик — соціальний
- 4 стовпчик — конвенціональний
- 5 стовпчик — заповзятливий
- 6 стовпчик — артистичний

Скласти узагальнюючу таблицю

№ з/п	Тип особистості за Дж. Холландом.	Розподіл учнів класу у %
1.	реалістичний	
2.	інтелектуальний	
3.	соціальний	
4.	конвенціональний	
5.	заповзятливий	
6.	артистичний	

Сформулюйте **висновки** про переважаючий професійний тип особистості.

Характеристика професійних типів особистості за Дж.Холландом

1. Реалістичний тип

“Чоловічий” тип. Характеризується високою емоційною залежністю, орієнтований на сьогоднішній день. Надає перевагу конкретним об’єктам та їх використанню. Вибирає заняття, які вимагають моторних навичок (постійний рух), вправності. Надає перевагу професіям з конкретними задачами: механік, водій, інженер, агроном і т.п. Характерними є невербальні здібності, розвиток моторних навичок, просторової уяви (читання креслень). Має шанси досягти успіху в таких галузях, як фізика, економіка, кібернетика, хімія, спорт.

2. Інтелектуальний тип

Характерний аналітичний розум, незалежність і оригінальність суджень. Переважають теоретичні й естетичні цінності. Орієнтується на розв’язання інтелектуальних творчих задач. Найчастіше обирає наукові професії. Структура інтелекту гармонійна: розвинуті вербальні та невербальні здібності. Характеризується високою активністю, але в діяльності на спілкування не налаштований. У розмовах найчастіше є передавачем інформації, в основному — інтроверт. Найбільш бажані сфери діяльності: математика, географія, геологія, творчі професії.

3. Соціальний тип

Відрізняється вираженими соціальними вміннями (вміння спілкуватися, прагнення до лідерства), потребами в численних соціальних контактах. Незалежний від оточуючих, успішно пристосовується до обставин. Емоційний та чутливий. У структурі інтелекту виражені вербальні здібності. Має прагнення повчати і виховувати оточуючих, здатність до співчуття і співпереживання. Найбільш бажані сфери діяльності: психологія, медицина, педагогіка.

4. Конвенціональний тип

Надає перевагу структурованій діяльності, роботі за інструкцією, певними алгоритмами. Є здібності до переробки конкретної, рутинної (цифрової) інформації. Підхід до проблем носить стереотипний характер. Риси характеру: консерватизм, підпорядкованість, залежність. У поведінці та спілкуванні дотримується стереотипів, слідує традиціям. Слабкий організатор і керівник. Найчастіше переважають невербальні (особливо лічильні) здібності. Найбільш бажані такі спеціальності: бухгалтер, фінансист, товаровознавець, економіст, діловод, друкарка, канцелярський службовець.

5. Заповзятливий тип

Обирає цілі та задачі, які дозволяють виявити енергію, імпульсивність, ентузіазм. Рисами характеру є: прагнення до лідерства, потреба у визнанні, заповзятливість, деяка агресивність. Надає перевагу задачам, які пов’язані з керівництвом, особистим статусом. У структурі інтелекту переважають вербальні здібності. Не подобаються заняття, які вимагають значної за обсягом праці, ретельності, моторних навичок, концентрації уваги.

Найповніше реалізовується в професіях: дипломат, репортер, менеджер, директор, брокер, кооператор.

6. Артистичний тип

У взаєминах з оточуючим спирається на свою уяву та інтуїцію. Притаманний емоційно складний погляд на життя. Риси характеру: незалежність у прийнятті рішень, оригінальність мислення. Зазвичай не живе за правилами і традиціями. Надає перевагу заняттям творчого характеру: музика, малювання, діяльність у сфері гуманітарних наук. Добре розвинуте сприймання і моторика. Високий рівень екстравертованості. У структурі інтелекту переважають вербальні здібності. Найбільш бажані сфери діяльності: історія, філологія, мистецтво.

Додаток

Взірець оформлення титулки «Індивідуального плану» проходження практики

Міністерство освіти і науки України

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет _____

Кафедра психології освіти

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження

практики

студента(ки) другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань _____

спеціальності _____

освітня програма _____

Прізвище Ім'я По батькові

Кам'янець-Подільський

20__ р.

Відповідно до змісту програми практики планую виконати наступні завдання практики:

1. Взяти участь у настановній конференції щодо завдань практики та організаційних моментів.
2. Познайомитися із керівництвом бази практики .....
3. Познайомитися з учнівським класом .....
4. Ознайомитись з нормативними документами .....
5. Вести щоденник практики....
6. ....

Підпис

Прізвище, ініціали студента

Завершальний етап практики:

1. Здає звітну документацію керівникам практики кафедр факультету та університету для перевірки й оцінювання.
2. Звітує на засіданні комісії з попереднього захисту практики у школі.
3. Звітує на засіданні комісії по захисту практики на факультеті фізичної культури.
4. Бере участь у роботі Звітної конференції з практики.

Вимоги до звіту

Під час проходження практики студент складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш з позначенням назви університету, кафедри, групи, прізвища студента. Основні результати практики студент викладає у звіті, який повинен мати детальний опис результатів роботи з кожного розділу Індивідуального плану. Звіт повинен відобразити повну характеристику самостійної роботи практиканта на базі практики. За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через через 1,5 міжрядкових інтервали 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу. Аркуші звіту повинні бути зчеплені. Звіт перевіряється і затверджується керівниками практик від бази та університету з їх підписами, а також особистий підпис студента.

МЕТОДИКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Підведення підсумків практики відбувається на останньому етапі практики. Звітна документація подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики. Результати практики узагальнюються публічно на звітній конференції із захисту практики, що відбувається у присутності комісії, до складу якої входять керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

Виробнича педагогічна практика в закладах освіти здобувачів вищої освіти завершується диференційованим заліком. Оцінка ставиться за виконання студентами усіх вимог програми практики та якості звітної документації на основі результатів захисту перед комісією. Вона є комплексною, її структурними компонентами є:

1. Фахова підготовка – 60 балів:
 організаційну роботу (10 балів);
 навчально-методичну роботу (20 балів);
 позакласну роботу (10 балів);
 виховну роботу (10 балів);
 науково-дослідну роботу (10 балів).
2. Завдання з педагогіки – 20 балів.
3. Завдання з психології – 20 балів.

Схема розподілу балів, що присвоюються практиканту

Вид роботи	Кількість балів з фаху	Поточний контроль	Контрольні заходи	Завдання з педагогіки	Завдання з психології
Організаційна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів			
Навчально-методична робота	20	Щоденна діяльність 8 балів	Проведення практикантом 1-2 контрольних уроків в закріплених класах (12 балів)		
Позакласна робота	10	Щоденна діяльність	Самостійно проводить		

		4 балів	контрольний позакласний захід з фізичної культури. (6 балів)		
Виховна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів		20	
Науково - дослідна робота	10	Щоденна діяльність 10 балів			20
Усього балів з фаху	60	42	18		
Усього балів	100	42	18	20	20

Оцінка 90-100 балів «відмінно» ставиться студенту, який на високому рівні виконав в повному обсязі програму практики, проявив при цьому вміння (опираючись на теоретичні знання) правильно вирішувати мету та завдання уроку, проявив в роботі самостійність та творчий підхід, який своєчасно готував і подавав до перевірки документи практики.

Оцінка 82-89 балів «дуже добре» ставиться студенту який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Оцінка 75-81 балів «добре» ставиться студенту, який повністю виконав програму практики. Проявив вміння (опираючись на теоретичні знання) визначати завдання та організацію уроку, знаходити засоби їх вирішення. Він ініціативний, але при виконанні окремих розділів програми практики допустив незначні помилки.

Оцінка 60-66 балів «задовільно» ставиться студенту, який виконав в загальні програму практики, але не виявив глибоких знань, не в повній мірі оволодів вмінням їх використовувати, допускав помилки в проведенні окремих видів робіт практики.

Оцінка 35-59 балів «незадовільно» ставиться студенту, який не виконав основні завдання програми практики, не оволодів теоретичними знаннями, вміннями ставити і вирішувати конкретні завдання уроку та роботи вчителя фізичної культури, не навчився встановлювати педагогічний контакт з учнями, не своєчасно подав документи практики з значними зауваженнями.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Попередній та основний захист результатів практики проводяться в 3 етапи:

- попередній захист результатів практики на комісії на базі практики;
- основний захист результатів практики на комісії в університеті та підсумкова звітна конференція з практики на факультетів період літньої сесії (2 семестр).

1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт разом із іншими документами (щоденник та ін.) подається на рецензування керівникам практики від кафедр факультету фізичної культури, кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, кафедри психології освіти.

Після доопрацювання та остаточного погодження з керівниками практики звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Щоденник практики – основний документ, що відображає поточну діяльність студента, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звіту студента. Звітні матеріали практики студентів (щоденник, звіт) зберігаються на випусковій кафедрі впродовж трьох років.

2. Звіт з практики захищається здобувачем у комісії, призначеній завідувачем кафедри, факультетським керівником практики.

До складу комісії входять три особи: керівники практики від кафедр, а також викладачі дисциплін фахової підготовки (по можливості керівники від баз практик). Комісія оцінює результати практики здобувачів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним Наказом про проведення практики здобувачів в К-ПНУ впродовж перших десяти календарних днів після завершення практики. Місце, час і форма приймання заліку з практики визначається деканатом факультету і доводиться до відома здобувачів та керівників практики. У здобувачів заочної форми навчання комісія може приймати залік з практики в період сесії, яка проходить після практики. Конкретна дата складання заліків з практики визначається в наказі ректора про направлення на практику.

3. Результати заліку із практики враховують:

- оцінку результатів виробничої роботи, поданої у відгуку від керівника практики від бази практики;
- оцінку за оформлення звіту, щоденника;
- презентації здобувачами вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання членів комісії із захисту практики;
- відгуки та спостереження керівників практики від випускової кафедри, кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, кафедри психології освіти, зафіксовані у щоденнику;
- додаткові умови оцінювання результатів практики від керівника від закладу вищої освіти : діяльність практиканта на уроці; рівень розвитку професійної компетентності; професійнопедагогічні якості особистості; ступінь і якість виконання завдань практики; якість оформлення звітної документації.

Захист практики

4. Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності здобувача, в залікову книжку / індивідуальний навчальний план здобувача за підписом голови комісії та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом із його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

5. Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надане право на проходження практики повторно за умов, визначених К-ПНУ та погоджених із базою практики.

Рекомендовані навчально-методичні джерела для студентів-практикантів з фаху:

Основна

- 1.Єдинак Г., Галаманжук Л., Мисів В., Зубаль М., Клюс О. Соматотипи та фізичний стан дітей і молоді : монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ “Друкарня Рута”, 2021. 408 с
- 2.Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення : підручник Київ : Олімпійська література, 2017. Т. 2. 384 с.
- 3.Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення: навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.
- 4..Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В. Виробнича (педагогічна) практика студентів факультету фізичної культури на базі загальноосвітніх навчальних закладів (в умовах кредитно-модульної системи навчання) К.-П.: Аксіома, 2010. 120 с.
5. Марина Чистякова, Олена Дутко, Сергій Потапчук, Світлана Костюк. Навчальна практика: методичні рекомендації для здобувачіввищої освіти факультету фізичної культури ступеня вищої освіти «бакалавр», які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура).Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 65 с.
6. Чистякова М, Юрчишин Ю, Ніколайчук О, Потапчук С, Ладиняк А, Приходько В. Технології організації рухової діяльності: навчально-методичний посібник.[Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. За покликанням: URL <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/5719/Tekhnolohii-orhanizatsii-rukhovoi-diialnosti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- 7.Чистякова М., Потапчук С., Скавронський О. Практикум з методики фізичного виховання: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець- Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 125 с. За покликанням:URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6526>

Допоміжна

- 1.Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти: навч. Посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 192с.
- 2.Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. За покликанням: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.
- 3.Дуткевич Т.В., Конькова Т.І., Римар Л.М., Федорчук Е.І.Навчально-педагогічна практика студентів: програма і методичні рекомендації.К.-П.: ПП Зволейко Д.Г., 2008.

4. Інститут модернізації змісту освіти. «Освітня галузь “Фізична культура” : поради, документи, досвід роботи» URL: <https://imzo.gov.ua/osvitnia-haluz-fizychna-kul-tura-porady-dokumenty-dosvid-roboty/>
5. Лист Міністерства Освіти і науки України Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 20 22/2023 навчальному році. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1025729-22#Text>
6. Правила безпеки життєдіяльності під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах URL; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>
7. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 10- 11 клас, затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 № 698) URL: <https://bit.ly/3Bh3DKM>;
8. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура 10- 11 клас Профільний рівень», затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 № 698) URL : <https://bit.ly/3Qq56Tf>
9. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 No 406. За покликанням: URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-iii-stupenya>
10. Семінар-практикум: Вдосконалення дистанційних уроків фізичної культури. URL: <https://bit.ly/3wZGytJ>
11. Шкарпета В. Методичні рекомендації Про викладання фізичної культури у 2022/2023 н.р. Майбуття. ВЕРЕСЕНЬ, 2022, №19 (690) за покликанням: [file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/Maybuttya_19-62-64%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/Maybuttya_19-62-64%20(1).pdf)

Рекомендована література з

з педагогіки:

1. Бех.І. Інтеграція як освітня перспектива : навч. посібник. Київ: Початковашкола, 2002.
2. Безрук Г. З досвіду проведення інтегрованих уроків. Київ : Початкова школа, 2000.
3. Зверев І.Д. Максимова В.Н. Міжпредметні зв'язки в сучасній школі: навч.Посібник : Педагогіка, 1981. 160 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
5. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. Київ : УФІМБ, 1997. 320 с.
6. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
7. Ковальчук О.М. Формування педагогічної техніки засобами театральної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 126 с.
8. Курсінка, М.Ш. Виховання надзвичайної дитини : poradnik dla батьків надто активних, емоційних, вразливих, чутливих і наполегливих дітей / пер. з англ. О. Синиця. 3-тє вид. Київ : Наш

- формат, 2018. 432 с.
9. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності : Практикум. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 55 с.
  16. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М.,2012. 102 с.
  17. Основи педагогічної майстерності : модульно-рейтинговий підхід / [автор-упорядник О.І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.
  18. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. Київ, 2007. 240 с.
  19. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка : Навч. посібник. Київ :ІСДО, 1996. 288 с.

Рекомендована література з психології

1. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О. Загальна психологія: Практикум: Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2006. 280 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика. Київ : «Академвидав», 2011. 372 с.
3. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики: збірник. Вид 2-ге. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
4. Лисянська Т.М. Загальна психологія: Інформаційне забезпечення змісту практичних занять. Київ: Ін-т сучас. підруч., 2007. 144 с.
5. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. С.85 – 89.
6. Основи науково-психологічних досліджень: навчально-методичний посібник для студ. вищ. навч. закл. за спец. "Психологія" / З. М. Адамська, І. П. Андрійчук, О. М. Воронкевич [та ін.]. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 207 с.
7. Панчук Н.П. Основи психолого-педагогічної діагностики (Конспект лекцій): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 56с.
8. Панчук Н.П. Лабораторно-практичні заняття з основ психолого-педагогічної діагностики: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський, 2016. 60 с.
9. Панчук Н.П. Психологічна діагностика професійної придатності фахівця: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2019. 130 с. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3545>
10. Туриніна О.Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навчально-методичний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал». 2018. 206 с.

Загальна інформація щодо дистанційного проходження практики

Як зазначено у Положенні про дистанційне навчання, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25 квітня 2013 року (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>, під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними ступенями вищої освіти відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей. Що стосується проходження здобувачами вищої освіти навчальних та виробничих практик, то у пункті 3.8 зазначається, що практична підготовка студентів (учнів, слухачів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою навчальним закладом програмою.

У пункті 4.5 вказано, що професійно-практична підготовка здійснюється за дистанційною формою та/або очно у вигляді виробничого навчання, виробничої, переддипломної (передвипускної) практики і проводиться у навчально-виробничих майстернях, на полігонах, тренажерах, автодромах, трактородромах, у навчально-виробничих підрозділах, навчальних господарствах, а також на робочих місцях на виробництві та у сфері послуг або із використанням технологій дистанційного навчання за наявності відповідних веб-ресурсів і можливостей доступу до них. Відповідно до Додатку 5 «Організація та проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ в умовах карантину» до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ», «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», наказу ректора №95-ОД від 30.08.2022 «Про організацію освітнього процесу в I семестрі 2022-2023 навчального року в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні» проходження практики для

осіб, які цього потребують буде проходити у змішаному режимі, зокрема йдеться про тих здобувачів, які перебувають за кордоном або є учасниками бойових дій. Керівники практики, а саме: науково-педагогічні працівники, повинні забезпечити для здобувачів вищої освіти перелік завдань, які б сприяли формуванню фахових компетентностей та реалізації завдань, передбачених робочою програмою практики

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1. На університетській платформі MOODLE відповідальна особа створює курс із зазначеною назвою практики, ступеня вищої освіти, спеціальності, курсу та форми навчання.
2. Додає до курсу учасників, тобто здобувачів вищої освіти конкретної академічної групи та керівників практики відповідно до педагогічного навантаження.
3. Розміщує у курсі:
  - робочу програму і додаток;
  - наказ про проходження практики;
  - завдання, куди здобувачі повинні завантажити виконану роботу.
4. Із використанням додатків Google Meet, Zoom здійснювати проведення настановної конференції, консультацій та звітної підсумкової конференції.
5. Крім вищезазначеного провідним фахівцем навчального відділу наказ про проходження тієї чи іншої практики та розпорядження щодо її захисту також надсилається здобувачам вищої освіти та керівникам практики за допомогою мобільних додатків Viber, Skype, електронні пошти тощо
6. Наставна конференція з практики повинна відбутись в офлайн та онлайн режимах за допомогою додатку Google Meet, Zoom (у першому випадку для здобувачів вищої освіти, які навчаються офлайн, у другому онлайн) разом з усією академічною групою, під час якої керівник практики розповідає здобувачам вищої освіти порядок та специфіку проходження практики у змішаному режимі.
7. Упродовж проходження практики здобувачі вищої освіти матимуть змогу консультиватись із керівниками практики та з провідним фахівцем навчального відділу для з'ясування питань чи вирішення певних проблем.
8. Звітну документацію здобувачі вищої освіти повинні здати в електронному форматі у встановленні терміни згідно розпорядження, яке буде їм надіслане після завершення практики.
9. Звітну документацію про проходження практики в електронному форматі (фото, документи Word, презентації, відео та ін.) потрібно надіслати керівникам за допомогою мобільних додатків Viber електронної пошти тощо.
10. Керівники практики повинні перевірити звітну документацію практики у встановленні розпорядженням терміни.
11. Після перевірки матеріалів практики науково-педагогічними працівниками, які здійснювали її керівництво, та їх оцінювання комісією із

захисту практики голова комісії виставляє до відомості обліку успішності оцінку за практику.

12. Захист практики повинен відбутися в офлайн та онлайн режимах (у першому випадку для здобувачів вищої освіти, які навчаються офлайн, у другому онлайн) за допомогою додатків з присутністю усіх здобувачів вищої освіти, керівників практики, факультетського керівника практики та провідного фахівця навчального відділу.

13. Під час захисту здобувачі вищої освіти демонструють результати виконаних завдань, діляться враженнями та досвідом, вказують на недоліки, які виникали під час дистанційного проходження практики, активно ведуть обговорення з керівниками практики, задають питання один одному, показують презентаційні слайди, відеофрагменти тощо. Обговорення результатів ведеться секретарем комісії у протоколі.

14. Голова комісії із захисту практики не пізніше наступного дня після проведення захисту друкований примірник відомості обліку успішності заповнює та подає до деканату.